

СУТНІСТЬ СОЦІАЛЬНОГО СУПРОВОДУ ПРИЙОМНИХ СІМЕЙ

Вивчення проблем влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, довело, що сімейне виховання, безперечно, виступає пріоритетною формою в Україні. Роль сім'ї для дитини надзвичайно важлива. Батьки дають дітям життя, відповідають за догляд і виховання, беруть на себе фінансову відповідальність, мають юридичні повноваження, у тому числі на право прийняття важливих рішень від імені дітей. Батьки допомагають відчувати взаємне тепло й любов, передають дітям досвід поколінь, життєві цінності та духовність, виховують дітей, задовольняють щоденні потреби, надають зразки для наслідування, поступово прищеплюють соціальні й побутові навички, необхідні у самостійному житті. Усі ці потреби життєво важливі для кожної дитини, якого б віку вона не була.

Згідно до Порядку соціального супроводу прийомних сімей соціальний супровід прийомних сімей – це робота, що передбачає надання фахівцем центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді (ЦСССДМ) у співпраці з фахівцями інших підприємств, установ, організацій комплексу правових, психологічних, соціально-педагогічних, соціально-медичних та інформаційних послуг, спрямованих на забезпечення належних умов функціонування прийомної сім'ї. Соціальний супровід є формою державної підтримки сім'ї в інтересах дитини. Безпосередньо соціальний супровід здійснює соціальний працівник ЦСССДМ. Умовою ефективної роботи соціальних працівників, що здійснюють соціальний супровід, є вимога підвищення їхньої професійної кваліфікації.

До здійснення соціального супроводу на різних етапах можуть залучатися спеціалісти з різних сфер діяльності, які є працівниками ЦСССДМ, служб у справах неповнолітніх або інших підприємств, установ, організацій. Метою соціального супроводу є захист та забезпечення дотримання прав та інтересів дитини, оптимальних умов її життя та розвитку з урахуванням індивідуальних потреб кожної дитини шляхом надання соціальних послуг прийомній сім'ї. Реалізація соціального супроводу спрямована на вирішення певних завдань залежно від терміну влаштування дитини у сім'ю та її основних потреб. Соціальний супровід зорієнтований на адаптацію дитини в новій сім'ї; створення позитивного психологічного клімату у родині; забезпечення оптимальних умов життя; забезпечення захисту прав дитини; створення можливостей для розвитку дитини шляхом надання комплексу якісних соціальних послуг.

Виходячи із забезпечення найкращих інтересів дитини, яка приходить на виховання у сім'ю, до сфери соціального супроводу залучаються не лише прийомні діти, діти-вихованці, прийомні батьки та

батьки-вихователі. Об'єктами соціальної роботи визначено і найближче оточення дитини та сім'ї, що забезпечує нормальні умови адаптації та розвитку вихованців. Соціальний працівник у процесі соціального супроводу прийомної сім'ї взаємодіє з рідними дітьми прийомних батьків; біологічними батьками дитини чи особами, які їх замінюють; рідними прийомних дітей; найближчим оточенням прийомних батьків; найближчим оточенням прийомних дітей.

Вирішення поставлених перед соціальним супроводом завдань здійснюється шляхом надання прийомній сім'ї комплексу соціальних послуг: допомогу у залученні додаткових ресурсів для задоволення потреб прийомної сім'ї на лікування, оздоровлення; допомогу у своєчасному отриманні батьками державних виплат на утримання дитини; допомогу у вирішенні побутових проблем, працевлаштування прийомних дітей, після досягнення ними повноліття чи закінчення навчання; консультування з питань застосування чинного законодавства; представлення та захист прав і законних інтересів прийомної сім'ї, та дітей, що в них виховуються, в органах державної влади й інших установах; допомогу в оформленні документів, необхідних для розв'язання проблем клієнтів; здійснення правової освіти прийомних батьків та дітей, що виховуються в їх сім'ях; співпрацю з різними установами та фахівцями для надання фахової юридичної допомоги та ін.

Щодо того, яким чином соціальний працівник надає соціальні послуги прийомним сім'ям у процесі соціального супроводу, то арсенал форм та методів такої роботи є широким. Здійснення соціального супроводу передбачає відвідування сім'ї; телефонні розмови з членами родини та соціальним оточенням; бесіди; консультування; організацію зустрічей дитини з біологічними батьками; проведення тестувань; інтерв'ю; навчання; організацію груп взаємопідтримки; написання запитів, листів, клопотань, звернень; документування тощо.

Отже, соціальний супровід – це діяльність спеціаліста, спрямована на створення необхідних соціально-психологічних умов розвитку прийомних дітей. Основний принцип роботи – індивідуальний підхід до кожної дитини, кожної сім'ї з урахуванням особливостей та специфічних потреб.

Список використаних джерел:

1. Бевз Г. М. Сім'ї заміщувальної опіки: соціально – психологічні аспекти. Наукові студії із соціальної та політичної психології: 3 б. статей / АПН України, Ін-т соціальної та політичної психології; Редкол. : С. Д. Максименко, М. М. Слюсаревський та ін. – К. : Міленіум, 2005. – Вип. 9 (12). – С. 104–115.
2. Приймна сім'я: методика створення і соціального супроводу: Науково-методичний посібник / Г. М. Бевз, В. О. Кузьмінський, О. І. Нескучаєва та ін. – К. : Центр стратегічної підтримки, 2003. – 92 с.